بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ ޚުލާޞާ

- **ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު:** 2016/HC-A/573
- **އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތް:**
  * ނަން: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
  * އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު:
  * ދާއިމީ އެޑްރެސް: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
  * މިހާރުގެ އެޑްރެސް: -
- **އިސްތިއުނާފު ބައްދަލުވާ ފަރާތް:**
  * ނަން: އިބްރާހީމް އަބްދުއްރަޙްމާން
  * އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު: A144009
  * ދާއިމީ އެޑްރެސް: ފިނާޒު ވ/ ރ.ކަނދޮޅުދޫ
  * މިހާރުގެ އެޑްރެސް: ހމ.ރޯޒްމިރީ 03 ވަނަ ފަންގިފި /ހ.މާލެ
- **ޝަރީޢަތް ފެށުނު ތާރީޚު:** 27 ސަފަރު 1438 / 27 ނޮވެމްބަރު 2016
- **ނިމުނު ތާރީޚު:** 02 ޖުމާދަލްއޫލާ 1438 / 30 ޖަނަވަރީ 2017
- **އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ޙުކުމް ނަންބަރު:** 145-J/MD/2016/7968
- **ޙުކުމުގެ ބާވަތް:** ކުށް ޙުކުމް
- **ނިންމި ކޯޓު:** ޖުވެނައިލް ކޯޓު
* ހުށަހެޅުނު ތާރީޚު: 16 ނޮވެމްބަރު 2016
* ނިމުނު ތާރީޚު: 16 ނޮވެމްބަރު 2016

- **ދަޢުވާގެ ޚުލާޞާ:**

މިއީ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2016/7968 ކޯޓު އަމުރު އެކޯޓުން ނެރުއްވާފައިވަނީ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާއި އެއްގޮތްނޫން ކަމަށްބުނެ އެކޯޓު އަމުރު އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުން ބެލިފައިވާ އިސްތިއުނާފެކެވެ.

މިޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފު ދަޢުވާ ފަރާތަކީ، [illegible] [illegible] އެވެ.

- **ޝަކުވާ ކުރެވުނު ނުކުތްތައް:**

1. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2016/7968 ކޯޓު އަމުރު، އެކޯޓުން ނެރެފައިވާ ގޮތް ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާއި އެއްގޮތްނޫން ކަމަށްބުނެ އެކޯޓު އަމުރު އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން ހުށަހަޅާފައެވެ.

2. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2016/7968 ކޯޓު އަމުރަށް ބަލާއިރު އެކޯޓު އަމުރަކީ، އިބްރާހީމް ޢަބްދުއްރަޙްމާނުގެ ދަރިކަލުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިބްރާހީމް ޢަބްދުއްރަޙްމާނުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ފަރާތުން [illegible] 17 ނޮވެމްބަރު 2016 ވަނަ ދުވަހުގެ 14:[illegible] [illegible] 02 ޑިސެމްބަރު 2016 ދުވަހުގެ 14:45 އަށް އިބްރާހީމް ޢަބްދުއްރަޙްމާނު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިބްރާހީމް ޢަބްދުއްރަޙްމާނު [illegible]

ބެހެއްޓުމަށް އަމުރުކުރެއްވި ސަބަބަކީ "ތުހުމަތުކުރެވޭ މައްސަލައަކީ ބޮޑު ކުށެއް ނުރައްކާތެރިކަމެއް ހިނގާނެކަމަށް ނުފޫޒު ފޯރުވުމަށް ފުރުސަތު ހުރުމާއި" ކަމަށް ބަޔާންކުރައްވާފައިވުމާއި، އަދި އަމުރުގެ އިތުރު ބަންދުގައި، "މި މުއްދަތުގައި ދައުވާ ކޯޓަށް ހުށަހެޅުމަށް ދަތުރުކުރާނަމަ ހިނގާ އެއްވެސް ފިޔަވަޅެއް ޤާނޫނު ދިނުމަށްފަހު، ގޮތެއް ނިންމާފައިވާ ކޯޓުން މަސައްކަތް ތަހުޤީޤުކުރުމަށް، ބެލުން ބެލުން ބަންދުކުރެވޭ ބަލަހައްޓާވަރު ހުރި ދޫކުރެވޭނެ ޤާނޫނީ ފަރާތެއް ނެތުމަށް، ކަމުގައި ބަލަމުން ދޫކުރާނަމަ ހެކިތަކަށް ދަތިކުރާނެ ފުރުސަތު އޮތުމާއި ދަރިވަރުގެ ސަލާމަތާ މެދު ނުރައްކާ ހުރުމާއި ކަމަށް ސާބިތުވާތީއެވެ." މި މައްސަލައިގައި ބަންދުކުރުމަށް އަމުރުކުރެއްވި ގޮތުން އެކަމުގެ ޤަރާރެވެ.

3. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2016/7968 ކޯޓު އަމުރު ސާބިތު އަދި ދާއިރާ ހަމަޖެހޭ އަސާސީ ޙައްޤުތަކާ ޚިލާފުވާގޮތުން އަމުރު އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް ޝަރީޢަތުގެ ދަށުން ހުށަހެޅުނު އަމުރުތަކުގެ ގޮތުން ދެ ފަރާތުގެ ދެކޭގޮތް އަނގަބަހުން ޝަރީޢަތުގެ ހައިކޯޓުގެ ސާބިތުކޮށްދީފައިވާތީ، ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާގޮތަށް ނިންމާފައެވެ. އަދާލަތު ހަމަހަމަ ނިންމާލަމެވެ؛

ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2016/7968 ކޯޓު އަމުރަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ނެރެފައިވާ އަމުރުތަކެއްކަމަށް ބެލެ ހަމަހަމަ ނިންމާލަމެވެ.

4. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2016/7968 ކޯޓު އަމުރު އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ޝަރީޢަތުގެ ދަށުން ހުށަހެޅިގެން ދާއިރާގެ ޤާނޫނަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަލާމަތާ މެދުވެރިކޮށް ހަމަހަމަ ނިންމާލަމުން، އަސާސީޙައްޤު ބެލެހެން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނު އަސާސީގެ މަސައްކަތް ރިޢާޔަތްކޮށް ދަރިވަރުން ދައުލަތުގެ ފަރާތުގެ ހަމަހަމަކަމުގެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ މައްސަލަ

[illegible] އަދި ޤާނޫނީ [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

(ހ) ފުރަތަމަކަމަކީ: ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހެއްގެ ބަންދުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބަލަންޖެހޭ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާއި "ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައި ބަންދުކުރެވޭ މީހަކު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]" ގެ 7 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި [illegible] 5 [illegible] [illegible]، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާއި "ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައި ބަންދުކުރެވޭ މީހަކު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]" ގެ 7 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]،

ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާ [illegible] [illegible] ބަންދުކުރުމުގައި، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ވަޒަންކުރަންޖެހޭނެކަމަށް ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2010/SC-A/19 ޤަޟިއްޔާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާކަން އެނގެން އޮތުމެވެ.

(ށ) ދެވަނަ ނުކުތާ: އިސްތިއުނާފުކުރެވޭ މައްސަލައިގައި ރ.ކަނޑޫދޫ ޕްރޮޖެކްޓް އިބްރާހީމް ޢަބްދުއްރަޙްމާނުގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރެވިފައިވަނީ، 2015 ނޮވެމްބަރު 05 ވަނަ ދުވަހުގެ ހަވީރުގެ ވަގުތެއްގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ރ.[illegible]/[illegible] [illegible] [illegible] ރ.ކަނޑޫދޫ/ ޕްރޮޖެކްޓް އިބްރާހީމް ޢަބްދުއްރަޙްމާން ބަޔަކު [illegible] [illegible] މައްސަލާގައިކަމާއި، އަދި އެ މައްސަލާގައި އިބްރާހީމް ޢަބްދުއްރަޙްމާން ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް ބޭނުންވާ ސަބަބަކީ، ޖިނާ ބަންދުން ދޫކޮށްލައިފިނަމަ މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތަށް ނުރައްކާތެރިވެދާނެ ކަމަށްޖެހޭކަމާއި، އެހެންކަމުން، 17 ނޮވެމްބަރު 2016 ދުވަހުން ފެށިގެން އިބްރާހީމް ޢަބްދުއްރަޙްމާން ބަންދުކޮށްފައި ބެހެއްޓުމުގެ މުއްދަތު އިތުރުކޮށް [illegible] އަމުރުކޮށްދިނުމަށް އެދިފައިވާކަމާއި އަދި [illegible] އިބްރާހީމް ޢަބްދުއްރަޙްމާން ބަންދުކޮށްފައިވަނީ "ދޫނިދޫގައި" ކަން މޯލްޑިވްސް ކަރެކްޝަނަލް ސަރވިސްގެ ނަންބަރު: MF/152374 "ބަންދުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމުގެ ހުކުމް ފޯމު" ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާކަން އެނގެން އޮންނަކަމެވެ.

(ނ) ތިންވަނަ ނުކުތާ: ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައި ބަންދުކުރެވިފައިވާ މީހާގެ ބަންދުގެ މުއްދަތު ދިގުކުރުމަށްޓަކައި ޤާނޫނުއަސާސީގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 2012/HC-A/260 ނަންބަރު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނަންބަރު 2013/HC-A/35 ޤަޟިއްޔާގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ބަންދުކުރެވިފައިވާ މީހާގެ ބަންދުކުރުން ގޮތަށް ނިންމުމުގައި ފަސޭހަތަކެއް ކުރިމަތިވާނަމަ ޢާސިމްކުރެވިދާނެ ވިޔަސް މުއްސަނދިގެ ސަލާމަތަށް ނުރައްކާތެރިވާނަ ބިޔަކުރަން ފަސޭހަ ފަރާތަކުން ގެނެސްދީގެން ހުރިހާ ބަންދުގައި ބަހައްޓަންޖެހޭނީ ހިނގާފައިވާ ފަރާތުން ކުއްޔަކުރަން ނުރައްކާތެރިކަމެއް ނުހުރެވުން ފަދަ ތަދުގައި ކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާކަން އެނގެން އޮންނަކަމެވެ.

އިބްތިދާއީ އިންސާފުގެ މަޙްކަމާ ތަހުޤީޤުކުރިފަރާތާ މަޖްލިސްގައި އޮންގެ މަޙްކަމާ ދަޢުވާކުރެވިފައިވާ މަސްއޫލިއްޔަތުކަމުގެ ހުރި އެ މަޖިލީހު އިތުރަށް ތަޙުޤީޤު ކުރިއަށްދާކަން، މިމަޖިލީހުގެ ގޮތުގެ ދަރަޖަގެ ފަރާތުން ދައުލަތާއި ޖިނާޢީކުރެވިގެން އެނގެން އޮންނަކަމެވެ، އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހަމަޖެހިފައިވާ ހުކުމް އަދާލަތުގައި އިބްތިދާއީ އިންސާފުގެ ބަންދުގައި"ގާނޫނު" ބަލައިގަތުން ހިނގާފައިވާ ސަބަބަކީ، "ގަވާ ދައުލަތުގެ ހަރަކާތްތެރިވެފައި ގޮތުގެ ނުކުރެ ކޮންމެވެސް ކަންތަކެއްގައި ވަރަށް ބޮޑަށް"ކަން އެނގިފައި، ވީމާގެ މަޙްކަމާ ތަޙުޤީޤުކުރިފަރާތާ މަޖުލިހާގައި ޖިނާއީގެ އެއްވެސް ތަނެއް ދަރުމަވަންތަ ތަހުގައި ހިފެހެއްޓުމަށް "ގަރު" ގެ މަޖިލީހުގައި ކަމަށްވެއްޖެ، ވީމާ މަޖިލީހާއި ޖިނާއީގެ ސަލާމަތީ ދައުލަތުގައި ހަރަކާތްތެރިވެފައި ހުރިހާތަކެއްގެ ފުރިސަތުގެ މަޖުލިހާގައި އެކަމާބެހޭ.

(ނ) ހުށަހަޅާ ފަރާތް: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން މިއަދު ހަމަޖެހިގެން އިސްތިއުނާފުކުރި މަޖުލިހުގެ އަޅުއްވާފައި ހަމަޖެހިގެން ފޮނުވި ކުރިން، އިބްތިދާއީ އިންސާފުގެ މަޙްކަމާ ތަޙުޤީޤު ކުރުމުގެ މަޖުލިހުގައި ދައުލަތުގެ ކުރަން އެކަމުގެ ފަރާތުން ކުރިމަތިކުރަން ފަރާތްތަކުން އެނގެން އޮންނަކަމެވެ.

ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާގައި ހަމައެކަނި ނުވަތަ ބަންދުކުރުން ގޮތް ހިނގާނީ މަޖުލިހުގެ ޝަރީޢަތް ހިނގާ ފަރާތުން ކުރަންޖެހޭ، އެ ފަރާތުން ނުރައްކާތެރިވާކަމުގައި ކޮންމެ އިސްތިޢުނާފާ ނުވަތަ އިސްތިޢުނާފާ ކުރެވޭއިރު އެއްކަން ފަރާތަށްވާކަން "ކުރާގެ ތަޙުޤީޤުގައި ބަންދުކުރަން ފަރާތަށްވާގެ ކުރިމަތިލާ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ބަންދުކުރަން ގޮތުގެ ހުރިހާގެ ގާނޫނު" ގެ (ށ) އަދި ބަލާފައި އެނގެން އެހެންވެސް އިތުރަށް، ކުރާގެ ތަޙުޤީޤު ކުރާ ވީމާ މަޖުލިހާ

[illegible] ޝަރީޢަތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބަންދުގައި ބަހައްޓަންޖެހޭ [illegible].

އެހެންކަމުން މި މައްސަލަ ބެލި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުން ދެކެނީ އިބްރާހީމް ޢަބްދުއްރަޙްމާން ބަންދުގައި "ގޭގައި" ބަހައްޓަން [illegible] ކޯޓުން ނިންމަވާފައިވާ އެ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2016/7968 ކޯޓު އަމުރަށް ބަދަލު ގެންނަންޖެހޭކަމަށެވެ.

- **ޙުކުމް:**

ދެންފަހެ، [illegible] [illegible] ކަންތައްތައް [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2016/7968 ކޯޓު އަމުރުގައި، [illegible] އިބްރާހީމް ޢަބްދުއްރަޙްމާން، ގޭގައި [illegible] ބަހައްޓަން [illegible] އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މި [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ބެލި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، މި [illegible] އިބްރާހީމް ޢަބްދުއްރަޙްމާންގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].